

Kunsten som metode og hvordan man anvender den

At arbejde for noget større

Da jeg tog min uddannelse på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, spidsede jeg ører, når mennesker med længsel i blikket gav udtryk for, at jeg var heldig, at jeg arbejdede med min hobby. Først forstod jeg det ikke. Hvordan var min situation anderledes fra andres? Kunne mine anstrengelser og alle de timer, jeg lagde i at øve mig, ikke sammenlignes med den anstrengelse, der ligger bag alle andre uddannelsesmæssige fokuseringer? Var andre ikke lige så passionerede for deres arbejde som jeg? Mange mennesker mystificerer kunsten. Og ofte forventer man, at mennesker, der arbejder med kunst, er mere tilfredse med det de laver end andre. I min tid på konservatoriet undersøgte jeg nysgerrigt denne tese. Jeg så en masse musikere, der trivedes og en masse som ikke trivedes og som ikke var opfyldt af en hellig ild. Samtidig kunne jeg se, at den længsel, jeg mødte, når mennesker tilkendegav, at jeg havde noget, de ikke var begunstiget med, måtte betyde, at der var noget, der manglede i de ikke-kunstneriske fagligheder og erhverv.

Derfor begyndte jeg at undersøge, hvad der gør kunstnere til kunstnere, hvad den kunstneriske tilgang er for en størrelse, og om ikke alle fag har et kunstnerisk niveau i sig. Det efterlod mig med tre teser, som jeg har taget med som ledestjerner i mit videre arbejde:

- Det, der vækker vores begejstring og misundelse, når vi ser en kunstner arbejde, er, at de arbejder med noget, der er større end dem selv.
- Den kunstneriske tilgang er ikke forbeholdt kunstnerne. Den kunstneriske tilgang er en metode, der kan findes i alle fagligheder, og den handler ikke om faget, men om den måde, vi går til arbejdet på.

- Kunsten er vigtig som et integreret element i os selv og vores samfund, som det, der vækker vores sanser og gør os levende. Den vækker vores potentialer og skaber fællesskaber.

Kunsten vækker os

Kunst udfordrer, provokerer og sætter spørgsmålstejn ved den gængse tænkning. Kunsten vækker vores sanser, gør os passionerede, opfindsomme og virksomme. Det kan den, både når vi bruger den som underholdning, noget vi kigger på eller lytter til, men også når vi bruger den som element i andre sammenhænge – som en tilgang. De kunstneriske tilgange og den måde kunsten kræver os, træner os i at tænke på tværs af konventionelle rammer, til at udforske og afsøge nye udtryksformer og kultivere det unikke.

Det er ikke muligt at arbejde med den kunstneriske tilgang uden at engagere sig. Den er afhængig af det personlige engagement og ens personlighed, da det er gennem det personlige blik, at mulighederne og det unikke opstår.

Jeg fremhæver sommetider steinerskolerne positivt for at give børnene et instrument og lade dem spille i orkester igennem hele deres skoletid. Det giver børnene en lang række kompetencer, som de får på så subtil en måde, at mange ikke aner, at de får dem. Når vi spiller musik sammen i grupper, så trækker vi vejret som en organisme. Vi bevæger os til samme åndedræt, og når én falder ud, påvirker det helheden, når én ikke har øvet sig, påvirker det alle. Det giver børnene en vigtig viden om, hvad det vil sige at være i et forpligtende fællesskab, hvad samarbejde betyder, hvad det betyder at være klar, komme til tiden, ikke bare møde op, men være spilleklar, og hvad det vil sige at arbejde for noget, der er større end en selv. Når det er rigtig godt og de glemmer tid og sted i den store sags tjeneste, er det den ultimative læringsproces – den ultimative erfaring med nuet, flowet og ånd.

Tag kunsten alvorligt

Kunst er det oplagte middel til at gentænke tilgangen til børn og den måde, vi danner dem på, både hjemme i familierne og i skolen. Med kunsten og i de kunstneriske processer skaber vi forbindelse til os selv og vores følelser. Vi træner det at forholde os til det abstrakte, det uvisse og sanserne. Det er kunstens grundforudsætning, at den er et materialiseret udtryk af noget, der kommer indefra.

Kunsten kan komme til udtryk på tre måder:

1. **Kunst som værk.** Kunst kan vække, inspirere og transformere os, når vi oplever den. I dag betragtes kunst ofte som underholdning, men helt aktuelt bør vi og vores politikere forholde os til kunstens betydning i en krisetid – forholde os til, hvordan kunst kan sætte os i forbindelse med vores kerne og dermed styrke os til at stå stærkere, når kriserne står i kø og modgang er størst.
2. **Kunst som metode.** Kunst er ikke i sig selv et mål, men vi kan bruge kunstens præmisser, processer og materialer som træningsbane for at lære at handle med autenticitet og integritet, at kunne navigere i det uvisse, tænke visionært og omsætte ideer til virkelighed i fællesskab med andre – og at kunne møde verden med vores eget udtryk.
3. **Kunsten i alle fagligheder.** Alle mennesker skal ikke være kunstnere i klassisk forstand, men alle fagligheder indeholder et kunstnerisk niveau: Det niveau, hvor din personlighed

og dit særlige talent smelter sammen med din faglighed og løfter det til et tredje niveau.
Derfor kan vi lære af kunstnerne.

Det er på tide at tage kunsten alvorligt. Ikke bare som underholdning, men som grundsten i den menneskelige udvikling og dannelse. Måske er de store kriser; klima, krig m.fl., der gør, at vi får øjnene op for, at vi som mennesker har brug for mere, end det vi kan måle og veje. At vi har brug for noget, der giver mening i et større perspektiv, noget der løfter os ud over os selv og samler os i et fællesskab.

Julie Pi, marts 2024